

**SAURASTRA UNIVERSITY
RAJKOT**

Sanskrit

New Syllabus

C.B.C.S.

**Semester System
B.A. Semester I & VI**

**Papers
Compulsory and 1 to 22
AND
Optional Paper 1 to 08**

Implimentation from June - 2011 to Continue...

**SAURASTRA UNIVERSITY
RAJKOT**

**New Syllabus
Sanskrit**

CBCS

**Semester System
F.Y.B.A. Semester I & II**

**Papers
Compulsory and 1 to 04
AND
Optional Paper 1 to 04**

Implimentation from June - 2011 - 12

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 1

Papers

Compulsory Sanskrit संस्कृत नाट्य

		Marks	Credits
युनिट : १	कवि अने कृतिनो परिचय	२०	१.३
युनिट : २	कविदासरचित मालविकाग्निमित्र	२५	१.६
युनिट : ३	कविदासरचित मालविकाग्निमित्र	२५	१.६
		७०	४.५

Sanskrit Paper - 1 संस्कृत ઈतिहासकाव्य

		Marks	Credits
युनिट : १	वाल्मीकि कृत रामायणनो परिचय	२०	१.३
युनिट : २	सुन्दर कांड	२५	१.६
युनिट : ३	सुन्दर कांड	२५	१.६
		७०	४.५

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 1 महाभारतना नियत आप्यानो

		Marks	Credits
युनिट : १	महाभारतनो परिचय, महाभारतनी विकासयात्रा, महाभारतना आप्यानो	२०	१.३
युनिट : २	शकुन्तलोपाख्यान अनुवाद अने समीक्षात्मक प्रश्नो	२५	१.६
युनिट : ३	शकुन्तलोपाख्यान अनुवाद अने समीक्षात्मक प्रश्नो	२५	१.६
		७०	४.५

Sanskrit Paper - 2 संस्कृत साहित्यनो ઈतिहास

		Marks	Credits
युनिट : १	संस्कृत साहित्यनो ઈतिहास	२०	१.३
युनिट : २	संस्कृत महाकविओनो परिचय	२५	१.६
युनिट : ३	संस्कृतना नाटयकारो अने गद्यकारोનો परिचय	२५	१.६
		७०	४.५

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 2 वैदिक साहित्यनो ઈतिहाસ

		Marks	Credits
युनिट : १	वेद शब्दनी व्याख्या, व्युत्पत्ति, वेदोनुं महात्मय, ચાર સંહિતા	२०	१.३
युनिट : २	प्रधान दश उपनिषदोनों परिचय उपनिषदोनुं तत्वज्ञान	२५	१.६
युनिट : ३	ब्राह्मण ग्रंथोनों परिचय. आरण्यक ग्रंथोनों परिचय	२५	१.६
		७०	४.५

* 30 Marks Internal as per University Rules.

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 2

Compulsory Sanskrit Papers संस्कृत भुक्तककाव्य

		Marks	Credits
युनिट : १	कविपरिचय અને કૃતિपरिચય	૨૦	૧૩
युनिट : २	पंडित जगन्नाथ विरचित प्रास्ताविकविद्यास	२५	१.६
युनिट : ३	पंडित जगन्नाथ विरचित प्रास्ताविकविद्यास	२५	१.६
		७०	४५

Sanskrit Paper - 3 संस्कृत ઈતિહાસકાવ્ય

		Marks	Credits
युनिट : १	सुन्दर कांड	२०	१.३
युनिट : २	सुन्दर कांड	२५	१.६
युनिट : ३	सुन्दर कांड	२५	१.६
		७०	४५

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 3 મહાભારતના નિયત આખ્યાનો

		Marks	Credits
युनिट : १	મહાભારતનો સ્વરૂપ વિચાર, મહાભારતનો શયનાકાળ, મહાભારતકાલીન સમાજ જીવન	૨૦	૧૩
युनिट : २	રામોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧.૬
युनिट : ३	રામોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧.૬
		૭૦	૪૫

Sanskrit Paper - 4 ગદ્ય કાવ્ય

		Marks	Credits
युनिट : १	સંસ્કૃત ગદ્યકાવ્યનો પરિચય	૨૦	૧૩
युनिट : २	દંડી વિરચિત દશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ - ૬	૨૫	૧.૬
युनिट : ३	દંડી વિરચિતદશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ - ૬	૨૫	૧.૬
		૭૦	૪૫

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 4 આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઈતિહાસ

		Marks	Credits
युनिट : १	આધુનિક સંસ્કૃત નવલકથા (ઈ.સ. ૧૯૦૧ પછીથી) નો ઉદભવ અને વિકાસ	૨૦	૧૩
युनिट : २	આધુનિક સંસ્કૃત પદ્યસાહિત્યનું સ્વરૂપ વૈવિધ્ય, વિષય વૈવિધ્ય, છંદ વૈવિધ્ય અને કવિદર્શન	૨૫	૧.૬
युनिट : ३	અંબિકાદત્ત વ્યાસકૃત 'શિવરાજ વિજય' અને હર્ષદેવ માધવ કૃત 'મૃગયા'નો સામાન્ય પરિચય નોંધ - અનુવાદ અપેક્ષિત નથી.	૨૫	૧.૬
		૭૦	૪૫

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 1

Papers Compulsory Sanskrit

संस्कृत नाट्य

* Course Outline :

- युनिट : १
- कवि अने कृति परिचय
  - कालिदासनुं जीवन, दंतकथाओ, कवन
  - मालविकाग्निमित्रनुं कथावस्तुं
  - मालविकाग्निमित्रनुं साहित्यस्वरूपनी दृष्टिअे मूल्यांकन
- युनिट : २
- कालिदासरचित मालविकाग्निमित्र
  - अंक : १ अनुवाद अने संदर्भ
  - अंक : २ अनुवाद अने संदर्भ
  - अंके अंकने आधारे समीक्षात्मक प्रश्न पात्रादेवन, रसदर्शन
- युनिट : ३
- कालिदासरचित मालविकाग्निमित्र
  - अंक : ३ अनुवाद अने संदर्भ
  - अंक : ४ अनुवाद अने संदर्भ
  - अंक : ५ अनुवाद अने संदर्भ
  - त्रैलोक्य अंकने आधारे समीक्षात्मक प्रश्न पात्रादेवन, रसदर्शन

Reference Books :

- 1 कालिदास परिशीलन, राधावल्लभ त्रिपाठी, संस्कृत परिषद, सागर १९८७
- 2 कालिदास वो वो मिराशी
- 3 मालविकाग्निमित्र R.B.Athavle and H.R.Naware, Ahmedabad, 1941
- 4 मालविकाग्निमित्र, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 1

Paper - 1

संस्कृत इतिहासकाव्य

युनिट : १	— रामायणनो परिचय — रामायणना कर्ता : वाल्मीकि — रामकथानो उद्भव अने विकास — रामायणनी समीक्षित आवृत्ति — विविध रामायणो
युनिट : २	— सुन्दरकांड सर्ग : १, २, ३ अनुवाद, संदर्भ अने समीक्षात्मक प्रश्न
युनिट : ३	सुन्दरकांड सर्ग : १०, १३, १४, १८ थी २१ अनुवाद संदर्भ अने समीक्षात्मक प्रश्न

Reference Books :

- 1 The Ramayana Tradition in Asia V. Raghavan Delhi 1980
2. The Ramanyana, English Translation M.L.Seni, Calcutta, 1976
3. आदिकवि वाल्मीकि, राधावल्लभ त्रिपाठी, संस्कृत परिषद सागर
- 4 रामायण - सुन्दरकाण्ड, प्राच्यविद्या मन्दिर वडोदरा
- 5 रामायण - हिन्दी अनुवाद, चन्द्रशेखर शास्त्री, पटना
- 6 रामकथा, फाधर कामिल बुल्के
- 7 वाल्मीकि रामायण काव्यानुशीलन, शिवबालक राय, Motilal Banarasidass, Delhi

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 1 मछलभरतना नलत आष्यानो

युनिट : १	मछलभरतनो परिचय, मछलभरतनी वलकसयाना, मछलभरतना आष्यानो, टूकनोध
युनिट : २	शकुन्तलोपाष्यान अनुवाद अने समीक्षात्मक प्रश्नो, टूकनोध
युनिट : ३	शकुन्तलोपाष्यान अनुवाद अने समीक्षात्मक प्रश्नो, टूकनोध

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 1

Paper - 2 संस्कृत साहित्यनो ँतलडलस

युनलड : १	– संस्कृत साहित्यनो ँतलडलस संस्कृत कलव्य, नलडय अने गध वलशे नीयेनल वलषयो – ँतुपनलल अने वलकलस – लकषणुओ – तेडनलं घडतरडलं ततुकलडीन डरलडणुओनो डलणुओ
युनलड : २	संस्कृतनल डडलकवलओनो डरलडय नीयेनल कवलओ, तेडनो सडड अने कृतलओनो डरलडय कलवलडलस, अशुवधुओष, डलरवल, डलध, शुरीडरुष शगनुनलथ, डरुतुडरल
युनलड : ३	संस्कृतनल नलडयकलरुओ अने गधकलरुओनो डरलडय डलस, कलवलडलस, डलवडुतल, वलशलडुडत, डकु नलरलडश, शुरुदुरक, डलश, सुडुंघु, डंडी

Reference Books :

- 1 संस्कृत साहित्य कल इतलडलस, डलडदेव उडलडुडलड, शलरदल डनुदर वलरलणसुी १९६०
- 2 संस्कृत साहित्य कल इतलडलस, वलकुरसुडतल डैशुओलल, कुुओखडुनुरल वलदुडलडडवन, वलरलणसुी १९६०
- 3 A Concise History of Classical Sanskrit Literature, Gaurinath Shastri, Motilal Banarasidass, Delhi, 1974
- 4 डलडलकवल डलस, नेडलकनुदु शलसुतुरी, डधुडडुरदेश हलनुदुी डनुथ अकलदडुी, डुडुडलल डुरकलशन, डेरुठ ९९७ड
- 5 डुरलकुीन डलरुतुीय सलहित्य कुरी सलसुकृतलक डुडुडलकल, रडलतुलल शलसुतुरी डुीनलकुी डुरकलशन
- 6 A New History of Sanskrit Literature K.Krishnamoorthy, Pune 1986
- 7 Sanskrit Drama A.B. Keith
- 8 History of Classical Sanskrit Literature M Krishnamachariar, Motilal Banarasidass, Delhi 1974
- 9 संस्कृत सलहित्य कल वलशद इतलडलस, डुडुडल डुणुतल, ईसुतुन डुक ललंकसु डललुही १९९ॡ
- 10 History of Sanskrit Literature S.K.De
- 11 संस्कृत सलहित्यनो डरलडयलतुडक ँतलडलस, संस्कृत सेवल सडलतल अडदलवलड

अथवल

Sanskrit Optional Papers - 2 वैदलक सलहित्यनो ँतलडलस

युनलड : १	वेद शडुदनी वुडलडुडल, वुतुडडतल, वेदुनुं डडलतुड, डलर सलडलतल
युनलड : २	डुरधलन दश ँडनलषदुओनो डरलडय ँडनलषदुओनुं ततुवशुनलन
युनलड : ३	डुरलडलश डुरंथुओनो डरलडय. आरलशुडक डुरंथुओनो डरलडय

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 2

Papers Sanskrit Compulsory संस्कृत मुक्तककाव्य

युनिट : १	— कवि परिचय અને કૃતિપરિચય — જગન્નાથ જીવન — સમય કૃતિઓ — મુક્તકાવ્યનું સ્વરૂપ, લક્ષણો — પ્રાસ્તાવિકવિલાસનું મુક્તકકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન — અન્યોક્તિનું સ્વરૂપ
યુનિટ : ૨	પ્રાસ્તાવિકવિલાસ : અનુવાદ સંદર્ભ અને પ્રશ્નો શ્લોક ૧ થી ૫૦ સુધી
યુનિટ : ૩	પ્રાસ્તાવિકવિલાસ : અનુવાદ, સંદર્ભ અને પ્રશ્નો શ્લોક ૫૧ થી ૧૦૦ સુધી

Reference Books :

- 1 પ્રાસ્તાવિકવિલાસ, ચૌચમ્બા વિદ્યામંડલ, વારાણસી
- 2 પ્રાસ્તાવિકવિલાસ, પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ ઈ.સ. ૨૦૦૯

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 2

Paper - 3

संस्कृत ितिहासकाव्य

युनिट : १	सुन्दर कांड सर्ग : २६, २८ थी ३२ अनुवाद, संदर्भ અને प्रश्नो
युनिट : २	सुन्दर कांड सर्ग : ३५, ३६, ३८, ३९, ४५ अनुवाद, संदर्भ અને प्रश्नो
युनिट : ३	सुन्दर कांड सर्ग : ४७, ४८ थी ५१ अनुवाद, संदर्भ અને प्रश्नो

Reference Books :

- 1 The Ramayana Tradition in asia, V Raghavan, Delhi 1980
2. The Ramayana English Tradition in asia, M.L.Seni, Calsutta 1976
- 3 आदिकवि वाल्मीकि, राधावल्लभ त्रिपाठी संस्कृत परिषद सागर
- 4 रामायण - सुन्दरकाण्ड प्राच्यविद्या मन्दिर वडोदरा
- 5 रामायण हिन्दी अनुवाद चन्द्रशेखर शास्त्री पटना
- 6 रामकथा फाधर कामिल बुल्के
- 7 वाल्मीकि रामायण काव्यानुशीलन शिवबालक राय, Motilal Banarasidass, Delhi.

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 3 महाभारतना नियत आभ्यानो

युनिट : १	महाभारतनो स्वरूप विचार, महाभारतनो शयनाकाण, महाभारतकावीन समाज जीवन
युनिट : २	रामोपाभ्यान अनुवाद અને समीक्षात्मक प्रश्नो
युनिट : ३	रामोपाभ्यान अनुवाद અને समीक्षात्मक प्रश्नो

F.Y.B.A. Sanskrit Semester - 2

Paper 4

गद्यकाव्य

युनिट : १	संस्कृत गद्यकाव्यनो परिचय संस्कृत गद्यनो उद्भव अने विकास संस्कृतना गद्यकारोनुं प्रदान दंडी : जीवन, कवन, समय
युनिट : २	दशकुमारचरित उख्वास - ५ धूमिनीकथा गोमिनीकथा अनुवाद संदर्भ अने प्रश्नो
युनिट : ३	दशकुमारचरित उख्वास - ५ निम्भवतीकथा नितम्भवतीकथा अनुवाद, संदर्भ अने प्रश्नो

Reference Books :

1. दशकुमारचरित P.V.Kane
2. दशकुमारचरित, चौखम्बा संस्कृत विद्याभवन, वाराणसी
3. History of Classical Sanskrit Literature M Krishnamachariar.

अथवा

Sanskrit Optional Papers - 4 आधुनिक संस्कृत साहित्यनो ईतिहास

युनिट : १	आधुनिक संस्कृत नवलकथा (ई.स. १८०१ पछीथी) नो उद्भव अने विकास
युनिट : २	आधुनिक संस्कृत पद्यसाहित्यनुं स्वरूप वैविध्य, विषय वैविध्य, छंद वैविध्य अने कविदर्शन
युनिट : ३	अंबिकादत्त व्यासकृत 'शिवराज विजय' अने छर्षदेव माधव कृत 'भृगया'नो सामान्य परिचय नोंध - अनुवाद अपेक्षित नथी.

**SAURASTRA UNIVERSITY
RAJKOT**

**SYLLABUS OF PAPER FOR
SANSKRIT**

**Semester System
S.Y.B.A. Semester III & IV**

Implimentation from June - 2011 - 12

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 3

Paper - 5

કાવ્ય

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	કવિ અને કૃતિનો પરિચય	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	સ્વપ્નવાસદત્તમ - ભાસ	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	સ્વપ્નવાસદત્તમ - ભાસ	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

અથવા

Paper - 5 મૃચ્છકટિકમ્ શુદ્રક

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	શુદ્રકનું જીવન, સમય અને કવન મૃચ્છકટિકમનું સાહિત્યક સ્વરૂપ મૃચ્છકટિકમનું વસ્તુસંવિધાન	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૧ થી ૩ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૪ થી ૫ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Paper - 6

(સાહિત્યશાસ્ત્ર)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	કવિ અને કૃતિ પરિચય સિદ્ધાન્તો	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મમ્મટાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૧ અને ૧૦	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મમ્મટાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૨,૩ અને ૧૦	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

અથવા

Paper - 6

ભામહ: કાવ્યાલંકાર (નિયતભાગ)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહનું સ્થાન અને પ્રદાન તથા ભામહના પુરોગામીઓ	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ - ૧ સમજૂતી સાથે અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ - ૨ નિયત અલંકાર પરિચય, વ્યાખ્યા સાથે ઉદાહરણ	૨૫	૧૬
	નોંધ : અનુવાદ અપેક્ષિત નથી.	૭૦	૪૫

Paper - 7
(संस्कृत भाषानैपुण्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	कवि अने कृति परिचय विद्वत्ता, गद्य, उद्भव, विकास, मूल्यांकन	२०	१३
युनिट : २	भाषाभट्ट रचित – महाश्वेतावृत्तांत	२५	१६
युनिट : ३	भाषाभट्ट रचित – महाश्वेतावृत्तांत	२५	१६
		७०	४५

(नोध : मुख्य संस्कृत विषयना विद्यार्थीओने ज लागु पडशे.)

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 3

Course Outline Paper - 5 (કાવ્ય)

યુનિટ : ૧	ભાસનું જીવન, કૃતિઓ, સમય ભાસ સમસ્યા ? સ્વપ્નવાસદત્તાનો મૂળસ્તોત્ર ભાસની નાટ્યશૈલી – નાટ્યકલા તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ
યુનિટ : ૨	ભાસ રચિત : સ્વપ્નવાસદત્તમ – અંક : ૧ થી ૩ અનુવાદ, સંદર્ભ, પાત્રાલેખન રસદર્શન
યુનિટ : ૩	ભાસ રચિત : સ્વપ્નવાસદત્તમ અંક : ૪ થી ૬ અનુવાદ સંદર્ભ પ્રશ્ન, રસદર્શન, પાત્રાલેખન

અથવા

Paper - 5 મૃચ્છકટિકમ્ શુદ્રક

યુનિટ : ૧	શુદ્રકનું જીવન, સમય અને કવન મૃચ્છકટિકમનું સાહિત્યક સ્વરૂપ મૃચ્છકટિકમનું વસ્તુસંવિધાન
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૧ થી ૩ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૪ થી ૫ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 3

Course Outline

Paper - 6

(સાહિત્યશાસ્ત્ર)

- યુનિટ : ૧ આચાર્ય મમ્મટકૃત : કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ : ૧)
મમ્મટનું જીવન, કૃતિઓ, સમય
કાવ્યપ્રકાશનું દ્વિકર્તૃત્વ
સાહિત્ય શાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો (સંપ્રદાયો)
મમ્મટની વિદ્વતા
- યુનિટ : ૨ આચાર્ય મમ્મટકૃત : કાવ્યપ્રકાશ
(ઉલ્લાસ : ૧)
કારિકા અનુવાદ, સંદર્ભ પ્રશ્નો
- યુનિટ : ૩ કાવ્યપ્રકાશ – આચાર્ય મમ્મટ
(ઉલ્લાસ : ૧૦)
(૧) ઉપમા (પૂર્ણોપમા) (૨) ઉત્પ્રેક્ષા (૩) રૂપક (૪) અપહનુત્તિ
(૫) શ્લેષ (૬) પ્રતિવસ્તૂપમા (૭) દષ્ટાંત (૮) દીપક (૯) તુલ્યયોગિતા
(૧૦) વ્યતિરેક – કુલ ૧૦ અલંકારો
– લક્ષણ (વ્યાખ્યા) ઉદાહરણ

અથવા

Paper - 6 ભામહ: કાવ્યાલંકાર (નિયતભાગ)

- યુનિટ : ૧ અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહનું સ્થાન અને પ્રદાન તથા
ભામહના પુરોગામીઓ
- યુનિટ : ૨ કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ – ૧
સમજૂતી સાથે અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
- યુનિટ : ૩ કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ – ૨
નિયત અલંકાર પરિચય, વ્યાખ્યા સાથે ઉદાહરણ
- નોંધ : અનુવાદ અપેક્ષિત નથી.

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 3

Course Outline

Paper - 7

(संस्कृतभाषा नैपुण्य)

युनिट : १	भाषललडु : डडलशुवेतवृत्तलंत डलशललडुनुं ऑलवन - डवन, सडड डलशनी वलदुतल गदुडकलर तरीके डलश कलदडडरीनुं डूलुडलंकन
युनिट : २	डलशललडु कृत : डडलशुवेतलवृत्तलंत डरलशुडे १ थी ११ आलुलुकडलतुरेणैव ..... थी अनुवलद, संदलरुड, डुरशुनुु
युनिट : ३	डलशललडुकृत : डडलशुवेतलवृत्तलंत डरलशुडे : १२ थी २१ ..... ततुसर्वडलवेदलतडु थी अनुवलद, संदलरुड, डुरशुनुु

— १० डलकर्स सेडलनलर (संस्कृतडुडलं) संस्कृत वलवुडुवडलर

(नुुध : डुडुडु संस्कृत वलषडनुल वलदुधलरुथलओनुे ऑ डलगु डडशे.)

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 4

Paper - 8 કાવ્ય

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	કવિ અને કૃતિનો પરિચય	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	કાલિદાસ : રઘુવંશમ્ સર્ગ - ૨	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	કાલિદાસ રઘુવંશમ્ સર્ગ - ૨	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

અથવા

Paper - 7 મૃચ્છકટિકમ્ : શુદ્રક

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	મૃચ્છકટિકમની આધારસામગ્રી અને નવસર્જન, શુદ્રકકાલીન ધાર્મિક જીવન, સામાજિક જીવન અને રાજકીય સ્થિતિ	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ - અંક ૬ થી ૮ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ - અંક ૯ અને ૧૦ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Paper - 9 (સાહિત્યશાસ્ત્ર)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	મમ્મટાચાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૨, ૩ અને ૧૦	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મમ્મટાચાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૨, ૩ અને ૧૦	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મમ્મટાચાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૨, ૩ અને ૧૦	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

અથવા

Paper - 8 નાટ્યદર્પણ : રામચંદ્ર - ગુણચંદ્ર (નિયત ભાગ)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	સંસ્કૃત નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા અને તેમાં નાટ્યદર્પણનું સ્થાન તથા રામચંદ્ર - ગુણચંદ્રનું પ્રદાન	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	નાટ્યદર્પણ : વિવેક - ૧ ગ્રંથારંભ શ્લોક ૧ થી ૧૨ તથા સૂત્ર ૧ થી ૨૪ વૃત્તિ સહિત. અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	નાટ્યદર્પણ : વિવેક - ૧ સૂત્ર ૨૫ થી ૪૨ વૃત્તિ સહિત અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Paper - 10
(संस्कृत भाषानैपुण्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	कवि अने कृति परिचय / संस्कृत वाग्व्यवहार	२०	१३
युनिट : २	जगन्नाथकृत : गंगालहरी	२५	१६
युनिट : ३	जगन्नाथकृत : गंगालहरी	२५	१६
		<hr/>	<hr/>
		७०	४५

(नोंध : मुष्य संस्कृत विषयना विद्यार्थीओने ज लागु पडशे.)

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 4

Course Outline Paper - 8 (કાવ્ય)

યુનિટ : ૧	કાલિદાસનું જીવન કૃતિઓ સમય રઘુવંશ સર્ગ – ૨ કથાવસ્તુ રઘુવંશનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન
યુનિટ : ૨	કાલિદાસ કૃત – રઘુવંશમ સર્ગ – ૨ રઘુવંશ સર્ગ – ૨ શ્લોક ૧ થી ૪૦ અનુવાદ સંદર્ભ પાત્રાલેખન, પ્રશ્ન સંદર્ભ, રસદર્શન
યુનિટ : ૩	કાલિદાસકૃત રઘુવંશ સર્ગ – ૨ શ્લોક ૪૧ થી ૭૫ અનુવાદ, સંદર્ભ પ્રશ્ન, પાત્રાલેખન, રસદર્શન

અથવા

Paper - 7 મૃચ્છકટિકમ્ : શુદ્રક

યુનિટ : ૧	મૃચ્છકટિકમની આધારસામગ્રી અને નવસર્જન, શુદ્રકકાલીન ધાર્મિક જીવન, સામાજિક જીવન અને રાજકીય સ્થિતિ
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ – અંક ૬ થી ૮ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ – અંક ૯ અને ૧૦ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

S.Y.B.A. Sanskrit Semester - 4

Course Outline Paper - 9 (સાહિત્ય શાસ્ત્ર)

યુનિટ : ૧	મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ : (ઉલ્લાસ -૨)
યુનિટ : ૨	મમ્મટાચાર્યકૃત : કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ - ૩) અનુવાદ સંદર્ભ પ્રશ્નો
યુનિટ : ૩	મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ - ૧૦) અલંકારો : વિભાવના, વિશેષોક્તિ, અર્થન્તરન્યાસ, વિશેષ સ્વભાવોક્તિ, વ્યાજસ્તુતિ, વ્યાજોક્તિ, નિદર્શના, સમાસોક્તિ, કાવ્યલિંગ - ૧૦ વ્યાખ્યા, ઉદાહરણ સાથે

અથવા

Paper - 8 નાટ્યદર્પણ : રામચંદ્ર - ગુણચંદ્ર (નિયત ભાગ)

યુનિટ : ૧	સંસ્કૃત નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા અને તેમાં નાટ્યદર્પણનું સ્થાન તથા રામચંદ્ર - ગુણચંદ્રનું પ્રદાન
યુનિટ : ૨	નાટ્યદર્પણ: વિવેક - ૧ ગ્રંથારંભ શ્લોક ૧ થી ૧૨ તથા સૂત્ર ૧ થી ૨૪ વૃત્તિ સહિત. અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
યુનિટ : ૩	નાટ્યદર્પણ : વિવેક - ૧ સૂત્ર ૨૫ થી ૪૨ વૃત્તિ સહિત અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

Course Outline
Paper - 10
(संस्कृत भाषा नैपुण्य)

युनिट : १	संस्कृत वाग्व्युहार (संस्कृत व्यवहारसाहस्री) कृमांक १ थी १२
युनिट : २	जगन्नाथनुं जीवन - कवन स्तोत्र साहित्यनां लक्षणो गंगालहरीनुं मूल्यांकन जगन्नाथनी विद्वत्ता
युनिट : ३	जगन्नाथकृत - गंगालहरी श्लोक १ थी ५२ अनुवाद, संदर्भ, प्रश्नो

- १० भाकर्स सेमिनार (संस्कृतमां) संस्कृत वाग्व्यवहार

(नोध : मुष्य संस्कृत विषयना विद्यार्थीओने ज लागु पउशे.)

**SAURASTRA UNIVERSITY
RAJKOT**

**NEW SYLLABUS
SANSKRIT**

CBCS

**Semester System
T.Y.B.A. Semester V & VI**

Paper No 11 to 22

Effect from June - 2012 - 13

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 5

Paper - 11

(संस्कृत भाषा नैपुण्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	संस्कृत वाक्यवहार	२०	१३
युनिट : २	लघुसिद्धांत कौमुदी	२५	१६
युनिट : ३	संस्कृत छंदो	२५	१६
		७०	४५

Paper - 12

(भाषा विज्ञाननी लूमिका)

		Marks	Credits
युनिट : १	भाषा व्याख्या, लक्षणो विशेषता, अंगो पध्दतिओ	२०	१३
युनिट : २	भाषानां विविध वर्गीकरणो, भारोपीय परिवार	२५	१६
युनिट : ३	भारत ईरानी शाखा, शतम केन्तुम वर्ग	२५	१६
		७०	४५

Paper - 13

(अर्थशास्त्र तथा धर्मशास्त्र)

		Marks	Credits
युनिट : १	धर्मसूत्रो अने स्मृतिओ स्मृति परिचय	२०	१३
युनिट : २	मनुस्मृति - अध्याय ३.	२५	१६
युनिट : ३	मनुस्मृति अध्याय - ३	२५	१६
		७०	४५

Paper - 14

(दर्शन)

		Marks	Credits
युनिट : १	भारतीय दार्शनिक साहित्य	२०	१३
युनिट : २	श्रीमद्भगवद्गीता	२५	१६
युनिट : ३	श्रीमद्भगवद्गीता	२५	१६
		७०	४५

Paper - 15

(संस्कृतभाषा अने साहित्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	भाषाभट्टकृत : शुक्रनासोपदेश	२०	१३
युनिट : २	अर्थावबोध, संस्कृतपत्रलेखन	२५	१६
युनिट : ३	संस्कृत निबंध	२५	१६
		७०	४५

Paper - 16

(संस्कृत वैदिक वाडभय)

		Marks	Credits
युनिट : १	संहिता - ऋग्वेद	२०	१३
युनिट : २	संहिता अथर्ववेद	२५	१६
युनिट : ३	वैदिक साहित्यनो ईतिहास	२५	१६
		७०	४५

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 6

Paper - 17

(संस्कृत भाषा नैपुण्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	लघुसिद्धांत कौमुदी (अय् संधि प्रकरण)	२०	१३
युनिट : २	लघुसिद्धांत कौमुदी (लृप् संधि प्रकरण)	२५	१६
युनिट : ३	लघुसिद्धांत कौमुदी (विसर्ग संधि प्रकरण)	२५	१६
		७०	४५

Paper - 18

(भाषा विज्ञान-नी लूमिका)

		Marks	Credits
युनिट : १	ध्वनि विज्ञान	२०	१३
युनिट : २	ध्वनि विज्ञान	२५	१६
युनिट : ३	रूपविज्ञान के पदविज्ञान	२५	१६
		७०	४५

Paper - 19

(अर्थशास्त्र तथा धर्मशास्त्र)

		Marks	Credits
युनिट : १	कवि अने कृति परिचय	२०	१३
युनिट : २	कौटिल्य : अर्थशास्त्र (प्रथमअधिकरण)	२५	१६
युनिट : ३	कौटिल्य : अर्थशास्त्र (प्रथम अधिकरण)	२५	१६
		७०	४५

Paper - 20

(दर्शन)

		Marks	Credits
युनिट : १	भारतीय दर्शनमां प्रस्थानत्रयी	२०	१३
युनिट : २	श्रीमद्भगवद्गीता – अध्या. १० थी १४	२५	१६
युनिट : ३	श्रीमद्भगवद्गीता – अध्या. १५ थी १८	२५	१६
		७०	४५

Paper - 21

(संस्कृतभाषा अने साहित्य)

		Marks	Credits
युनिट : १	कवि अने कृतिपरिचय – सूर्यशतक – मयूरकृत)	२०	१३
युनिट : २	अपठित (अनसीन) – संस्कृतमांथी मातृभाषा, मातृभाषा मांथी संस्कृत	२५	१६
युनिट : ३	संस्कृत निबंधो – ०८	२५	१६
		७०	४५

Paper - 22

(वैदिक वाङ्मय)

		Marks	Credits
युनिट : १	ब्राह्मण ग्रंथो अने आप्त्यान	२०	१३
युनिट : २	कठोपनिषद्	२५	१६
युनिट : ३	वैदिक व्याकरण	२५	१६
		७०	४५

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 5

Course Outline

Paper - 11

(संस्कृत भाषा नैपुण्य)

- युनिट : १ संस्कृत वाग्व्यवहार (संस्कृतव्यवहार साहस्री)
कृमांक १३ थी २७ ना विषयो प्रकाशन : संस्कृत भारती – अमदावाढ
- युनिट : २ लघुसिध्दांत कौमुदी
संज्ञा प्रकरण (सूत्र १ थी १४)
सूत्रार्थ अने समजूती
विभक्त्यर्थ प्रकरण (सूत्र ८८१ थी ८०९) सूत्रार्थ अने समजूती
- युनिट : ३ संस्कृत छंदो १ थी १०
अनुष्टुप, उपजाति द्रुविलम्बित, वसंततिलका, माविनी, शिपरिणी, मंदाक्रांता, पृथ्वी,
शार्दूलविक्रीडित, झंगरा.

Paper - 12

(भाषा विज्ञाननी लूमिका)

- युनिट : १ भाषानी व्याख्या, भाषनां लक्षणो
स्वरूप के विशेषता
विज्ञान के कला, भाषा विज्ञाननां अंगो
भाषा विज्ञान अने अन्य विज्ञान, भाषा विज्ञाननां प्रयोजनो
भाषा विज्ञाननां अध्ययननी पध्दतिओ
- युनिट : २ संसारनी भाषानां विविध वर्गीकरणो
वर्गीकरणनो आधार,
आकृतिमूलक अने पारिवारिक वर्गीकरण
भारतीय भाषा परिवार
भारतीय ध्वनिओ
भारतीय भाषानुं महत्त्व
भारतीय भाषानुं विशेषता
शाखाओ
भारत – ईरानी शाखाओ
भारत – ईरानी (आर्य) भाषाओनी सामान्य विशेषताओ
शतम वर्ग अने केन्तुम वर्ग
- युनिट : ३ संस्कृत भाषानी उत्पत्ति
वैदिक संस्कृत
संस्कृतना स्वर
व्यंजनादि ध्वनिओ
वैदिक संस्कृत अने अवेस्ताभां साम्य – वैषम्य

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 5

Course Outline

Paper - 13

(अर्थशास्त्र तथा धर्मशास्त्र)

युनिट : १	मनुस्मृति अध्याय - ३ धर्मसूत्रो अने स्मृतिओ स्मृतिओनो उद्भव - विकास स्मृतिओना विषयो स्मृतिओनो रचनाकाण स्मृतिओ अने वेदो स्मृति परियय नारदस्मृति, वसिष्ठस्मृति पराशरस्मृति, अर्थशास्त्र, नीतिशास्त्रनी परंपरा, कामंडकीयनीति, शुक्रनीति, अने नीतिवाक्यामृतनो परियय
युनिट : २	मनुस्मृति - अध्याय - ३
युनिट : ३	मनुस्मृति - अध्याय - ३ अनुवाद, समजूती, विषयवस्तुलक्षी प्रश्नो

Paper - 14

(दर्शन)

युनिट : १	भारतीय दार्शनिक साहित्य : उद्भव विकास भारतीय दर्शननी विशेषताओ षड्दर्शननो विकास अने परियय आस्तिक दर्शन नास्तिक दर्शन जैन अने बौद्ध दर्शन
युनिट : २	श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय १ थी ४ अनुवाद आवश्यक समजूती, प्रश्नो, श्लोकपूर्ति अध्याय-२ भांथी पूछवा
युनिट : ३	श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय ५ थी ८, अनुवाद, समजूती प्रश्नो, नोंध : अनुवाद साथे समजूती मात्र १ थी ८ अध्यायभांथीज पूछवा

Paper - 15

(संस्कृत भाषा अने साहित्य)

युनिट : १	कादंबरी शुक्रनासोपदेश प्रश्नो, विषयवस्तु संदर्भ, अनुवाद
युनिट : २	अर्थवबोध संस्कृतभां पांय प्रश्नोना जवाब संस्कृत पत्र लेखन विद्यार्थी द्वारा शिक्षक के पोताना माता - पिता के प्राध्यापकने संस्कृतभां पत्र
युनिट : ३	संस्कृत निबंधो (१) विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् (२) सत्वान्नास्तिपरोधर्मः (३) धनमहिमा (४) जननी जन्मभूमिश्च (५) वसंतवर्णनम् (६) गीता सुगीता कर्तव्याः (७) परोपकारः

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 5

Course Outline

Paper - 16

(वैदिक वाङ्मय)

युनिट : १	संहिता : ऋग्वेद अग्निसूक्त (१.१) पुरुषसूक्त (१०.८०) वागाम्बृषीयसूक्त (१०.१२५) संज्ञानसूक्त (१०.१८१)
युनिट : २	संहिता : अथर्ववेद तूमिसूक्त (१२.१.१ थी ४०)
युनिट : ३	वैदिक साहित्यनो ँतलडास – वेद संहिताओ (आर वेदो) – ब्राह्मण ग्रंथो – आरण्यको – उपनिषदो

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 6

Course Outline

Paper - 17

(संस्कृतभाषा नैपुण्य)

युनिट : १	लघुसिध्दांत कौमुदी (अय् संधि प्रकरण सूत्र १५ थी ५१)
युनिट : २	लघुसिध्दांत कौमुदी (उल् संधि प्रकरण सूत्र ५२ थी १२५)
युनिट : ३	लघु सिध्दांत कौमुदी / २ (विसर्गसंधि प्रकरण सूत्र ५२ थी १२५)

Paper - 18

(भाषा विज्ञाननी ભૂમિકા)

युनिट : १	ध्वनि विज्ञान — ध्वनि ओटले शु ? ध्वनितंत्रना अवयवो — ध्वनि उत्पत्ति अने गति — ध्वनिओनुं वर्गीकरण — ध्वनि वर्गीकरणना आधारो — स्वर अने व्यंजन — व्यंजननी तुलनात्मक लक्षणात्मकताओ — स्वरोना वर्गीकरणना आधारो अने वर्गीकरण — व्यंजनोना वर्गीकरणना आधारो अने वर्गीकरण
युनिट : २	ध्वनि विज्ञान — ध्वनि परिवर्तन — ध्वनि परिवर्तनना कारणो — ध्वनि परिवर्तननोनुं स्वरूप के दिशाओ — लोप, आराम, विपर्यय, समीकरण, विषमीकरण, संधि, उष्मीकरण, — अनुनासिकता, मात्राभेद, घोषीकरण महाप्राणिकरण, अल्पप्राणिकरण
युनिट : ३	रूपविज्ञान के पदविज्ञान — पद ओटले शु ? शब्द ओटले शु ? — पद अने शब्द : सम्बन्धतत्त्व अने अर्थतत्त्व — सम्बन्धतत्त्वना प्रकारो — सम्बन्धतत्त्वना कार्यो के व्याकरणात्मक कोटिओ — लिंग, वचन, पुरुष, काल, वाच्य, कारक, क्रियाकारक — पदोनुं वर्गीकरण — पद के रूप परिवर्तन अने ध्वनि परिवर्तन वच्येनो भेद — पद के रूप परिवर्तननी दिशाओ अने तेनां कारणो — शब्दोनुं वर्गीकरण शब्द समूह — शब्दसमूहमां वधघटनां कारणो.

T.Y.B.A. Sanskrit Semester - 6

Course Outline

Paper - 19

(अर्थशास्त्र तथा धर्मशास्त्र)

- युनिट : १ अर्थशास्त्रं कर्तृत्व, अर्थशास्त्रनो रचनाकाण, कौटिल्यकालीन शासन व्यवस्था, अर्थशास्त्रना मूल स्रोत अने कौटिल्यना पूर्ववर्ती अर्थकारो
- युनिट : २ कौटिल्य अर्थशास्त्र (प्रथम अधिकरण) – सूत्र समजूती, प्रश्नो
- युनिट : ३ कौटिल्य अर्थशास्त्र (प्रथम अधिकरण) सूत्र समजूती अने समीक्षात्मक प्रश्नो

Paper - 20

(दर्शन)

- युनिट : १ भारतीय दर्शनमां प्रस्थानत्रयी
ब्रह्मसूत्र ब्रह्मसूत्रना मूलभूत सिध्दांतो, प्रस्थानत्रयीनुं महत्व,
उपनिषद सिध्दांतो,
श्रीमद्भगवद्गीतानां सिध्दांतो
- युनिट : २ श्रीमद्भगवद्गीता
– अध्याय १० थी १४, – अनुवाद समजूती प्रश्नो, श्लोकपूर्ति
- युनिट : ३ श्रीमद्भगवद्गीता – अध्याय १५ थी १८
अनुवाद समजूती प्रश्नो श्लोकपूर्ति १५मां अध्यायमांथी पूछवा
नोंध : भाषंतर साथे समजूति अध्याय १० थी १५ मांथी पूछवा.

Paper - 21

(संस्कृतभाषा अने साहित्य)

- युनिट : १ मयूरभङ्ग रचित – सूर्यशतक
समग्रलक्षी प्रश्नो, भाषांतर अपेक्षित नथी.
- युनिट : २ अपठित अनुवाद
संस्कृतमांथी गुजरातीमां, गुजरातीमांथी संस्कृतमां
- युनिट : ३ संस्कृत निबंधो
(१) संघे शक्ति : कलौ युगे (२) उद्यमेन हि सिद्ध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः
(३) आर्जवं हि कुटिलेषु न नीतिः (४) राष्ट्रभाषा संस्कृतम् (५) कालिदासः
(६) काव्यप्रयोजन विमर्शः (७) मम प्रियं पुस्तकम्
(८) यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवता

Paper - 22

(वैदिक वाङ्मय)

- युनिट : १ ब्राह्मण ग्रंथो
– अतरेय ब्राह्मण, शुनः शेपाभ्यां (७.३.१३.१८)
– शतपथब्राह्मण, सुकन्याभ्यां (४.१.५.१-१५)
- युनिट : २ कठोपनिषद
– अनुवाद समजूती
– प्रश्नो
- युनिट : ३ वैदिक व्याकरण
– वैदिक संघिओ, वैदिक छंदो, अनुष्टुप, गायत्री त्रिष्टुप, जगती,
– वैदिक नामरूपोनी मात्र विशेषताओ
– कृदंतो : संबंधक लूत कृदंत
– छेत्वर्थ कृदंत, लेट् – लकार

**SAURASTRA UNIVERSITY
RAJKOT**

**NEW SYLLABUS
SANSKRIT**

CBCS

**Semester System
T.Y.B.A. Semester V & VI**

Paper No 11 to 22

Effect from June - 2012 - 13

F.Y.B.A. Sanskrit Optional paper Semester - 1

Optional Papers - 1 Sanskrit

મહાભારતના નિયત આખ્યાનો

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	મહાભારતનો પરિચય, મહાભારતની વિકાસયાત્રા, મહાભારતના આખ્યાનો	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	શકુન્તલોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	શકુન્તલોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Optional Papers - 2 Sanskrit

વૈદિક સાહિત્યનો ઈતિહાસ

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	વેદ શબ્દની વ્યાખ્યા, વ્યુત્પત્તિ, વેદોનું મહાત્મ્ય, ચાર સંહિતા	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	પ્રધાન દશ ઉપનિષદોનો પરિચય ઉપનિષદોનું તત્ત્વજ્ઞાન	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	બ્રાહ્મણ ગ્રંથોનો પરિચય. આરણ્યક ગ્રંથોનો પરિચય	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Optional Papers - 3 Sanskrit

મહાભારતના નિયત આખ્યાનો

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	મહાભારતનો સ્વરૂપ વિચાર, મહાભારતનો શયનાકાળ, મહાભારતકાલીન સમાજ જીવન	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	રામોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	રામોપાખ્યાન અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Optional Papers - 4 Sanskrit

આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઈતિહાસ

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	આધુનિક સંસ્કૃત નવલકથા (ઈ.સ. ૧૯૦૧ પછીથી) નો ઉદભવ અને વિકાસ	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	આધુનિક સંસ્કૃત પદ્યસાહિત્યનું સ્વરૂપ વૈવિધ્ય, વિષય વૈવિધ્ય, છંદ વૈવિધ્ય અને કવિદર્શન	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	અંબિકાદત્ત વ્યાસકૃત 'શિવરાજ વિજય' અને હર્ષદેવ માધવ કૃત 'મૃગયા'નો સામાન્ય પરિચય નોંધ - અનુવાદ અપેક્ષિત નથી.	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

S.Y.B.A. Sanskrit Optional paper Semester - 3

Paper - 5

મૃચ્છકટિકમ્ શુદ્રક

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	શુદ્રકનું જીવન, સમય અને કવન મૃચ્છકટિકમનું સાહિત્યક સ્વરૂપ મૃચ્છકટિકમનું વસ્તુસંવિધાન	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૧ થી ૩ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ્ અંક ૪ થી ૫ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Paper - 6

ભામહ: કાવ્યાલંકાર (નિયતભાગ)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહનું સ્થાન અને પ્રદાન તથા ભામહના પુરોગામીઓ	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ - ૧ સમજૂતી સાથે અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	કાવ્યાલંકાર : પરિચ્છેદ - ૨ નિયત અલંકાર પરિચય, વ્યાખ્યા સાથે ઉદાહરણ	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

નોંધ : અનુવાદ અપેક્ષિત નથી.

Paper - 7

મૃચ્છકટિકમ્ : શુદ્રક

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	મૃચ્છકટિકમની આધારસામગ્રી અને નવસર્જન, શુદ્રકકાલીન ધાર્મિક જીવન, સામાજિક જીવન અને રાજકીય સ્થિતિ	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	મૃચ્છકટિકમ - અંક ૬ થી ૮ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	મૃચ્છકટિકમ - અંક ૯ અને ૧૦ અનુવાદ, સંદર્ભ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫

Paper - 8

નાટ્યદર્પણ : રામચંદ્ર - ગુણચંદ્ર (નિયત ભાગ)

		Marks	Credits
યુનિટ : ૧	સંસ્કૃત નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા અને તેમાં નાટ્યદર્પણનું સ્થાન તથા રામચંદ્ર - ગુણચંદ્રનું પ્રદાન	૨૦	૧૩
યુનિટ : ૨	નાટ્યદર્પણ: વિવેક - ૧ ગ્રંથારંભ શ્લોક ૧ થી ૧૨ તથા સૂત્ર ૧ થી ૨૪ વૃત્તિ સહિત. અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
યુનિટ : ૩	નાટ્યદર્પણ: વિવેક - ૧ સૂત્ર ૨૫ થી ૪૨ વૃત્તિ સહિત અનુવાદ અને સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	૨૫	૧૬
		૭૦	૪૫